

Dosarul nr. 3ra-1073/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Mihailiuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea refuzului și recalcularea pensiei,

împotriva deciziei din 5 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 12 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 7 august 2018, Vitalie Mihailiuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea refuzului și recalcularea pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în cadrul organelor de poliție în perioada 23 noiembrie 1992 – 21 decembrie 2005, și 4 iulie 2008 – 26 iunie 2015, ultima funcție deținută fiind de polițist al serviciului patrulare al secției securitate publică a Inspectoratului de Poliție Bălți al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

A menționat că, în temeiul ordinului nr. 436ef din 26 iunie 2015, serviciul în Poliție precum și contractul individual de muncă au încetat cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne. La eliberarea din serviciu, a fost calculată vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei, care a constituit 22 ani 00 luni 10 zile, totodată, fiind stabilită pensia în mărime de 50 % din suma soldei.

Reclamantul a explicat că, la calcularea vechimii în muncă, la eliberarea din serviciu, angajatorul nu a luat în considerare perioada de activitate în izolatorul de detenție provizorie, or, conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21

februarie 1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrările de subteran.

A specificat că, potrivit certificatului nr. 213 eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, se confirmă că a activat în cadrul izolatorului de detenție provizorie în următoarele perioade: 2 decembrie 2002 – 8 iulie 2003 polițist pază și escortă al Izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a Comisariatului de Poliție Municipal Bălți al IPJ Bălți; 8 iulie 2003 – 16 august 2004 polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției speciale a Comisariatului de Poliție Municipal Bălți; 16 august 2004 – 25 februarie 2005 inspector de serviciu al Izolatorului de detenție provizorie al secției instituției speciale a Comisariatului de Poliție Municipal Bălți; 25 februarie 2005 – 21 iulie 2005 polițist pază și escortă al Izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției speciale a Comisariatului de Poliție Municipal Bălți; 21 iulie 2005 – 21 decembrie 2005 polițist pază și escortă al Izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale a Unității de Front a CPM Bălți; 15 iulie 2008 – 05 martie 2013 polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției speciale a Comisariatului Municipal de Poliție Bălți.

În aceste condiții, este evident că, reieșind din activitatea desfășurată în cadrul izolatorului de detenție provizorie, care presupunea și escortarea persoanelor deținute și cele condamnate, reclamantul urma să beneficieze de unele avantaje, și anume, calcularea unei luni de serviciu ca două luni vechime în muncă, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996.

Reclamantul a relatat că, prin hotărârea din 6 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Vitalie Mihailiuc și a fost obligat Inspectoratul General al Poliției de a recalcula lui Vitalie Mihailiuc vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul izolatorului de detenție provizorie al Secției Instituției Speciale a Comisariatului de Poliție municipiul Bălți, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună deserviciu pentru perioada 2 decembrie 2002 – 8 iulie 2003, 8 iulie 2003 – 16 august 2004, 16 august 2004 – 25 februarie 2005, 25 februarie 2005 – 21 iulie 2005, 21 iulie 2005 – 21 decembrie 2005 și 15 iulie 2008 – 5 martie 2013.

Ulterior, la 12 iunie 2018, de către Inspectoratul de Poliție Bălți i-a fost eliberat certificatul nr. 461, cu mențiunea că, potrivit informațiilor gestionate de Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă a lui Vitalie Mihailiuc la 26 iunie 2015, a constituit 29 ani 08 luni 15 zile.

A comunicat că, drept urmare la data de 13 iunie 2018 a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei în dependență de vechimea în muncă majorată și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, însă, prin răspunsul

nr. M-1308/18 din 2 iulie 2018, pârâtul a informat că nu există temei pentru recalcularea pensiei.

Reclamantul a invocat prevederile art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, conform căruia dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni.

Mărimea pensiilor este reglementată de art. 14 din Legea nr. 1544/1993, care prevede că, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art. 13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

În opinia reclamantului întrucât prin hotărârea din 6 iunie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și prin certificatul nr. 461 din 12 iunie 2018 a fost recunoscut că reclamantul, de facto, la eliberare din serviciu a avut o vechime în muncă de 29 ani 08 luni și 15 zile, la eliberarea din serviciu și anume din data de 26 iunie 2015 avea dreptul să beneficieze de pensie în mărime de 71 % din suma soldei, și nu 50 %, cum eronat a fost anterior calculat.

În urma concretizării cerințelor Vitalie Mihailiuc a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula mărimea pensiei și de a achita diferența la pensie, obligarea pârâtului de a recalcula mărimea pensiei, cu stabilirea pensiei în cuantum de 71 % din suma soldei, începând cu 26 iunie 2015, cu obligarea achitării diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 iunie 2015.

Prin hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de către Mihailiuc Vitalie. A fost recunoscut ca ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula mărimea pensiei și de a achita diferența la pensie lui Vitalie Mihailiuc. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să îi recalculeze lui Vitalie Mihailiuc mărimea pensiei, cu stabilirea pensiei în cuantum de 71 % din suma soldei, începând cu 26 iunie 2015. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 iunie 2015.

Prin decizia din 5 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 12 martie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au constatat că, la data de 26 iunie 2015, stagiul necesar pentru stabilirea pensiei era de 22 ani și 06 luni, iar la data depunerii cererii de pensionare Vitalie Mihailiuc avea o vechime totală în serviciu de 29 ani 08 luni 15 zile (fapt confirmat prin certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți), Ministerul Afacerilor Interne (în competența căruia la acel moment era

stabilirea pensiei colaboratorilor organelor afacerilor interne) urma să calculeze și să stabilească reclamantului Mihailiuc Vitalie, pensia în proporție de 71 % din cuantumul soldei.

Instanțele de judecată au conchis că, din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 26 iunie 2015, era Ministerul Afacerilor Interne, reclamantului Vitalie Mihailiuc i-a fost stabilită o pensie în mărime de 50 % (cuantum stabilit de lege pentru persoanele pensionate pentru limită de vârstă), deși, reclamantului urma să-i fie stabilită pensia în proporție de 71 % din suma soldei, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici reclamantului.

Au mai invocat prevederile art. 54 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, conform căruia suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale se bazează pe interpretarea subiectivă și defectuoasă a normelor de drept material.

Totodată, au subliniat că, prin hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, executivul a stabilit în mod cert și expres că, Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 1 ianuarie 2017, stabilind inclusiv și faptul că datoriile acumulate la plata pensiilor și prestațiilor sociale către beneficiari la data de 1 ianuarie 2017 vor fi achitate din contul transferurilor de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

La data de 4 iulie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, fiind completat prin recursul din 18 iulie 2019 împotriva deciziei din 5 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța de apel drept urmare a examinării cauzei a emis o decizie pripită, nefiind studiate minuțios actele normative în vigoare, care reglementează obiectul litigiului.

A menționat că, la adoptarea deciziei nu au fost luate în considerare argumentele recurentului, care prin materialele probante a solicitat admiterea cererii de apel.

În drept, și-a întemeiat recursul în baza dispozițiilor art. 245 alin. (1), 248 alin. (1) pct. c) din Codul administrativ, art. 357, 358, 360, 362, 364, 365, 385, 386, 387 din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin referința depusă la data de 7 august 2019 Vitalie Mihailiuc reprezentat de avocatul Larisa Ocerednaia a solicitat respingerea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind neîntemeiat cu menținerea deciziei instanței de apel.

Prin referința depusă la 8 august 2019 Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a solicitat ca recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale să fie declarat inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 5 iunie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent, la dosar lipsesc.

Prin urmare, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 4 iulie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu